

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

15. juli 2025 *

»Appel – økonomisk og monetær politik – direktiv 2014/59/EU – genopretning og afvikling af kreditinstitutter – artikel 27-29 – foranstaltninger i forbindelse med tidlig indgriben – forordning (EU) nr. 1024/2013 – den fælles tilsynsmekanisme – artikel 4, stk. 3 – afgørelse fra Den Europæiske Centralbank (ECB) om at placere en bank under midlertidig administration – annulationssøgsmål anlagt af en aktionær – artikel 263, stk. 4, TEUF – fysisk person, der er umiddelbart og individuelt berørt af en retsakt fra en EU-institution – afslutning af placeringen under midlertidig administration – fortsat bestående søgsmålsinteresse – ECB's anvendelse af EU-retten og national ret – pligt til overensstemmende fortolkning af national ret«

I de forenede sager C-777/22 P og C-789/22 P,

angående to appeller i henhold til artikel 56 i statuttet for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat henholdsvis den 21. og den 22. december 2022,

Den Europæiske Centralbank (ECB) først ved C. Hernández Saseta og A. Pizzolla, som befuldmægtigede, bistået af avvocato M. Lamandini, derefter ved C. Hernández Saseta, M. Ioannidis, A. Pizzolla og C. Zilioli, som befuldmægtigede, bistået af avvocato M. Lamandini,

appellant i sag C-777/22 P,

Europa-Kommissionen først ved V. Di Bucci, A. Nijenhuis og D. Triantafyllou, som befuldmægtigede, derefter ved P.A. Messina, A. Nijenhuis og D. Triantafyllou, som befuldmægtigede, og endelig ved P.A. Messina og D. Triantafyllou, som befuldmægtigede,

appellant i sag C-789/22 P,

støttet af:

Den Italienske Republik først ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato P. Gentili, derefter ved S. Fiorentino, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato P. Gentili,

intervenient i appelsagen,

den anden part i appelsagen:

Francesca Corneli, Velletri (Italien), først ved avvocati L. Boggio og F. Ferraro, derefter ved avvocati L. Boggio, F. Ferraro og C.E. Tuo,

* Processprog: italiensk.

sagsøger i første instans,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling),

sammensat af præsidenten, K. Lenaerts, vicepræsidenten, T. von Danwitz, afdelingsformændene F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen og D. Gratsias (refererende dommer) samt dommerne E. Regan, I. Ziemele, J. Passer og Z. Csehi,

generaladvokat: J. Kokott,

justitssekretær: fuldmægtig C. Di Bella,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 25. juni 2024,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 21. november 2024,

afsagt følgende

Dom

- 1 Den Europæiske Centralbank (ECB) og Europa-Kommissionen har med deres respektive appelskrifter nedlagt påstand om ophævelse af Den Europæiske Unions Rets dom af 12. oktober 2022, Corneli mod ECB (T-502/19, herefter »den appellerede dom«, EU:T:2022:627), hvorved Retten gav delvis medhold i søgsmålet anlagt af Francesca Corneli, idet den annullerede ECB's afgørelse ECB-SSM-2019-ITCAR-11 af 1. januar 2019, med hvilken Banca Carige SpA var blevet sat under midlertidig administration (herefter »afgørelsen om placering under midlertidig administration«), og ECB's afgørelse ECB-SSM-2019-ITCAR-13 af 29. marts 2019, med hvilken varigheden af den midlertidige administration var blevet forlænget til den 30. september 2019 (herefter »afgørelsen om forlængelse« og sammen med afgørelsen om placering under midlertidig administration »de omtvistede afgørelser«).

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning (EU) nr. 1024/2013

- 2 »Den fælles tilsynsmekanisme« (FTM) er med henblik på Rådets forordning (EU) nr. 1024/2013 af 15. oktober 2013 om overdragelse af specifikke opgaver til Den Europæiske Centralbank i forbindelse med politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter (EUT 2013, L 287, s. 63) defineret i artikel 2, nr. 9), heri som »systemet for finansielt tilsyn bestående af ECB og de kompetente nationale myndigheder i de deltagende medlemsstater, som beskrevet i artikel 6 i denne forordning«.

3 Denne forordnings artikel 4 bestemmer:

»1. ECB har inden for rammerne af artikel 6 og i overensstemmelse med stk. 3 i denne artikel enekompetence til med henblik på tilsyn at udføre følgende opgaver i forbindelse med alle de kreditinstitutter, der er etableret i de deltagende medlemsstater:

[...]

e) at sikre overholdelse af de i artikel 4, stk. 3, første afsnit, omhandlede retsakter, der pålægger kreditinstitutter krav om at have solide styringsordninger, herunder krav til egnethed og hæderlighed vedrørende de personer, som er ansvarlige for forvaltningen af kreditinstitutter, risikostyringsprocedurer, interne kontrolmekanismer, aflønningspolitik og -praksis og effektive interne kapitalkravsvurderingsprocedurer, herunder interne ratingbaserede modeller

[...]

i) at udføre tilsynsopgaver i forbindelse med genopretningsplaner og tidlig indgriben, når et kreditinstitut eller en koncern, som ECB er den konsoliderende tilsynsmyndighed for, ikke opfylder eller kan forventes ikke at opfylde de gældende tilsynskrav og udelukkende i de tilfælde, der udtrykkeligt er fastsat i den relevante EU-ret for kompetente myndigheder, og i forbindelse med de strukturelle ændringer, der kræves gennemført af kreditinstitutterne for at forebygge økonomisk stress eller krak, bortset fra eventuelle afviklingsbeføjelser.

2. For kreditinstitutter, der er etableret i en ikkedeltagende medlemsstat, som opretter en filial eller leverer tjenesteydelser på tværs af grænserne i en deltagende medlemsstat, udfører ECB med udgangspunkt i stk. 1 de opgaver, for hvilke de kompetente nationale myndigheder er kompetente i henhold til den relevante EU-ret.

3. Med henblik på at udføre de opgaver, som ECB overdrages ved denne forordning, og med det formål at sikre høje standarder for tilsyn, anvender ECB al relevant EU-ret, og såfremt denne EU-ret består af direktiver, den nationale lovgivning til gennemførelse af disse direktiver. Hvis den relevante EU-ret består af forordninger, og hvis disse forordninger i øjeblikket udtrykkeligt giver medlemsstaterne valgmuligheder, anvender ECB også den nationale lovgivning om udøvelse af disse valgmuligheder[.]

[...]«

4 Forordningens artikel 9, stk. 1 og 2, fastsætter:

»1. Udelukkende med det formål at udføre de opgaver, som overdrages til ECB ved artikel 4, stk. 1 og 2, og artikel 5, stk. 2, betragtes ECB, hvor det er relevant, som den kompetente myndighed eller den udpegede myndighed i de deltagende medlemsstater som fastsat i den relevante EU-ret.

Udelukkende med samme formål har ECB alle de beføjelser og forpligtelser, som er fastsat i denne forordning. Den har ligeledes alle de beføjelser og forpligtelser, som de kompetente og udpegede myndigheder har i medfør af den relevante EU-ret, medmindre andet er fastsat i denne forordning. Navnlig har ECB de beføjelser, der er opregnet i afdeling 1 og 2 i dette kapitel.

[...]

2. ECB udøver de i stk. 1 i denne artikel omhandlede beføjelser i overensstemmelse med de retsakter, der er omhandlet i artikel 4, stk. 3, første afsnit. I forbindelse med udøvelsen af deres respektive tilsyns- og undersøgelsesbeføjelser arbejder ECB og de kompetente nationale myndigheder tæt sammen.«

Direktiv 2014/59/EU

5 Artikel 2, stk. 1, nr. 21), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/59/EU af 15. maj 2014 om et regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af Rådets direktiv 82/891/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/24/EF, 2002/47/EF, 2004/25/EF, 2005/56/EF, 2007/36/EF, 2011/35/EU, 2012/30/EU og 2013/36/EU samt forordning (EU) nr. 1093/2010 og (EU) nr. 648/2012 (EUT 2014, L 173, s. 190) definerer med henblik på dette direktiv en »kompetent myndighed« således, at bl.a. ECB er omfattet heraf »for så vidt angår de særlige opgaver, den har fået overdraget ved [forordning nr. 1024/2013]«.

6 Artikel 27 i direktiv 2014/59 med overskriften »Foranstaltninger i forbindelse med tidlig indgriben« fastsætter i stk. 1:

»Hvis et [kreditinstitut eller et investeringsselskab] overtræder eller på grund af blandt andet en finansiell situation i hastig forværring, herunder en likviditetssituation, der forværres, stigende gearsgrad, misligholdte lån eller koncentration af eksponeringer, vurderet på grundlag af en række udløsningsmekanismer, som kan indbefatte instituttets kapitalkrav plus 1,5 procentpoint, kan forventes i nær fremtid at overtræde kravene i [Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT 2013, L 176, s. 1)], [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/36/EU af 26. juni 2013 om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter, om ændring af direktiv 2002/87/EF og om ophævelse af direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (EUT 2013, L 176, s. 338)], afsnit II i [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/65/EU af 15. maj 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om ændring af direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (EUT 2014, L 173, s. 349)] eller en af artiklerne 3-7, 14-17 samt 24, 25 og 26 i [Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 600/2014 af 15. maj 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om ændring af forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT 2014, L 173, s. 84)], sikrer medlemsstaterne, at de kompetente myndigheder [...] mindst råder over følgende foranstaltninger:

[...]«

7 Direktivets artikel 28 med overskriften »Fjernelse af den daglige ledelse og ledelsesorganet« bestemmer:

»Hvis der er sket en betydelig forværring af et instituts finansielle situation, eller hvis der forekommer alvorlige overtrædelser af love, administrative bestemmelser eller instituttets vedtægter eller alvorlige administrative uregelmæssigheder, og hvis andre foranstaltninger truffet i overensstemmelse med artikel 27 ikke er tilstrækkelige til at vende situationen, sikrer medlemsstaterne, at de kompetente myndigheder kan kræve, at instituttets daglige ledelse eller ledelsesorgan fjernes i sin helhed, eller for så vidt angår enkeltpersoner. Udpegelsen af ny daglig ledelse eller nyt ledelsesorgan foretages i overensstemmelse med national ret og EU-retten og er underlagt den kompetente myndigheds godkendelse eller samtykke.«

- 8 Direktivets artikel 29 med overskriften »Midlertidig administrator« fastsætter i stk. 1:

»Hvis udskiftning af den daglige ledelse eller ledelsesorganet som omhandlet i artikel 28 af den kompetente myndighed anses for at være utilstrækkeligt til at rette op på situationen, sikrer medlemsstaterne, at de kompetente myndigheder kan udpege en eller flere midlertidige administratorer til instituttet. De kompetente myndigheder kan, ud fra hvad der er rimeligt under omstændighederne, udpege en hvilken som helst midlertidig administrator enten til at overtage instituttets ledelsesorgan midlertidigt eller til midlertidigt at arbejde sammen med instituttets ledelsesorgan, og den kompetente myndighed skal præcisere sin afgørelse ved udpegelsen. Hvis den kompetente myndighed udpeger en midlertidig administrator til at arbejde sammen med instituttets ledelsesorgan, præciserer den endvidere ved en sådan udpegelse den midlertidige administrators rolle, pligter og beføjelser og eventuelle krav om, at instituttets ledelsesorgan skal høre den midlertidige administrator eller indhente dennes samtykke, inden den træffer bestemte afgørelser eller foranstaltninger. Den kompetente myndighed er forpligtet til at offentliggøre udpegelsen af en eventuel midlertidig administrator, undtagen hvis den midlertidige administrator ikke har beføjelse til at repræsentere instituttet. Medlemsstaterne sikrer endvidere, at en eventuel midlertidig administrator har de nødvendige kvalifikationer og evner samt den fornødne viden til at kunne varetage sine opgaver og er helt fri af interessekonflikter.«

Italiensk ret

- 9 Artikel 69q i decreto legislativo n. 385 – Testo unico delle leggi in materia bancaria e creditizia (lovdekret nr. 385 om konsolidering af bank- og kreditloven) af 1. september 1993 (GURI nr. 230 af 30.9.1993, almindeligt tillæg nr. 92) i den affattelse, der finder anvendelse på nærværende sager (herefter »den konsoliderede banklov«), som gennemfører artikel 28 i direktiv 2014/59 i den italienske retsorden, fastsætter i stk. 1:

»Banca d'Italia [(den italienske nationalbank)] kan tage følgende foranstaltninger over for en bank eller over for moderselskabet for en bankkoncern

[...]

- (b) afskedigelse [af medlemmer af administrations- og tilsynsorganerne og af den øverste ledelse] i tilfælde af alvorlige overtrædelser af love eller administrative bestemmelser eller alvorlige uregelmæssigheder i administrationen, eller hvis forværringen af bankens eller bankkoncernens situation er særlig betydelig, forudsat at de i litra a) omhandlede foranstaltninger eller foranstaltninger, der er fastsat i artikel 53a og 67b, er utilstrækkelige til at rette op på situationen.«

- 10 Den konsoliderede banklovs artikel 70 med overskriften »Midlertidig administrator« gennemfører artikel 29 i direktiv 2014/59 i den italienske retsorden og bestemmer i stk. 1:

»Banca d'Italia kan opløse de organer, der udøver administrations- og kontrolfunktioner i en bank, i tilfælde af overtrædelse eller uregelmæssighed som omhandlet i artikel 69q, stk. 1, litra b), [eller] hvis der forventes alvorlige økonomiske tab, eller når der ved begrundet anmodning fra administrationsorganerne eller fra en ekstraordinær generalforsamling anmodes om opløsning.«

Sagens baggrund

- 11 I den appellerede doms præmis 2-19 fremstillede Retten sagens baggrund og de faktiske omstændigheder efter anlæggelsen af søgsmålet for Retten. Disse omstændigheder kan med henblik på de foreliggende forenede sager sammenfattes som følger.
- 12 Banca Carige var et børsnoteret kreditinstitut med hjemsted i Italien, som siden 2014 var underlagt ECB's direkte tilsyn. Banca Carige havde kumuleret underskud på mere end 1,6 mia. EUR i perioden fra december 2014 til den 1. januar 2019. Francesca Corneli var minoritetsaktionær i Banca Carige. På tidspunktet for sagens anlæg for Retten ejede hun 200 000 ordinære aktier svarende til 0,000361% af kapitalandelene i Banca Carige.
- 13 Eftersom Banca Carige pr. 1. januar 2018 ikke overholdt minimumskravene til kapitalprocenten, gjorde denne i løbet af 2018 flere forsøg på at afhjælpe denne situation. Disse forsøg var imidlertid ikke vellykkede. Efter at aktionærer, der ejede 70% af Banca Cariges kapital, på en ekstraordinær generalforsamling i Banca Carige den 22. december 2018 modsatte sig en kapitaludvidelse gennem ombytning af efterstillede obligationer mod nyudstedte aktier, trådte syv medlemmer af Banca Cariges bestyrelse, herunder formanden, næstformanden og den administrerende direktør, tilbage med øjeblikkelig virkning den 23. december 2018 og den 2. januar 2019. Disse fratrædelser førte til afskedigelse af bestyrelsen i henhold til Banca Cariges vedtægter og den gældende bestemmelse i italiensk lov. I henhold til disse vedtægter fortsatte de fire medlemmer af bestyrelsen, der ikke var fratrådt, med at udføre deres opgaver for at sikre den daglige ledelse af Banca Carige.
- 14 Den 1. januar 2019 vedtog ECB afgørelsen om placering under midlertidig administration, som for det første havde til følge, at Banca Cariges bestyrelse blev opløst, og at de tidligere medlemmer blev erstattet af tre midlertidige administratorer, for det andet at Banca Cariges tilsynsudvalg blev opløst, og at de tidligere medlemmer af dette udvalg blev erstattet af tre andre personer, og for det tredje at opgaven med at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at Banca Carige på ny opfyldte de økonomiske krav på et varigt grundlag, blev overdraget til de nye organer.
- 15 Den 29. marts 2019 vedtog ECB afgørelsen om forlængelse.
- 16 Ved afgørelse af 30. september 2019 forlængede ECB den midlertidige administration af Banca Carige indtil den 31. december 2019. Ved afgørelse af 20. december 2019 forlængede ECB endnu en gang fristen indtil den 31. januar 2020 for at gøre det muligt at afslutte transaktionen til styrkelse af Banca Cariges kapitalgrundlag.

Retsforhandlingerne for Retten og den appellerede dom

- 17 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 12. juli 2019 anlagde Francesca Corneli sag med påstand om annullation af afgørelsen om placering under midlertidig administration og af »alle efterfølgende eller senere afgørelser«, herunder bl.a. afgørelsen om forlængelse og de efterfølgende afgørelser om en ny forlængelse af Banca Cariges midlertidige administration.
- 18 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 2. oktober 2019 fremsatte ECB en formalitetsindsigelse, som ved Rettens kendelse af 29. april 2020 blev henskudt til afgørelse i forbindelse med sagens realitet.

- 19 Ved afgørelse af 24. juni 2020 fik Kommissionen tilladelse til at intervenere til støtte for ECB's påstande.
- 20 Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt søgsmålet kunne antages til realitetsbehandling, undersøgte Retten i den appellerede doms præmis 22-28 først, om påstanden om annullation af de forskellige afgørelser fra ECB, der er nævnt i nærværende doms præmis 17, på alle punkter var i overensstemmelse med de formkrav, der er fastsat i artikel 76 og 86 i Rettens procesreglement, og om de retsakter, der var påstået annulleret, var eksisterende og var bebyrdende for Francesca Corneli. Efter denne undersøgelse fastslog Retten i den appellerede doms præmis 29, at Francesca Cornelis søgsmål kunne antages til realitetsbehandling, for så vidt som det var rettet mod de omtvistede afgørelser, men ikke kunne antages til realitetsbehandling i forhold til »alle efterfølgende eller senere afgørelser«, herunder de afgørelser, som ECB havde vedtaget efter anlæggelsen af dette søgsmål, og som vedrørte en ny forlængelse af Banca Cariges placering under midlertidig administration.
- 21 Dernæst behandlede Retten i den appellerede doms præmis 33-54 i første række spørgsmålet om, hvorvidt Francesca Corneli var umiddelbart berørt af de omtvistede afgørelser, idet den tog stilling til ECB's formalitetsindsigelse, støttet af Kommissionen, om Francesca Cornelis manglende søgsmålskompetence.
- 22 Som det fremgår af den appellerede doms præmis 34 og 35, fandt Retten, at retsforholdet mellem Banca Carige og bankens aktionærer, herunder Francesca Corneli, uden nogen form for mellemkommende retsakt var blevet ændret ved de omtvistede afgørelser, der i sig selv ændrede Francesca Cornelis rettigheder med henblik på i hendes egenskab af aktionær at indgå i ledelsen af Banca Carige i overensstemmelse med de gældende regler. Retten fandt navnlig, at disse afgørelser tilsidesatte Francesca Cornelis ret til som aktionær at vælge Banca Cariges ledelses- og tilsynsorganer, til at indkalde til generalforsamling for aktionærerne og til at fastsætte dagsordenen og ændrede betingelserne for, at ledelses- og tilsynsorganernes ansvar kunne gøres gældende af aktionærerne, såsom Francesca Corneli.
- 23 Efter at have forkastet ECB's og Kommissionens argumenter om det modsatte fastslog Retten i den appellerede doms præmis 54, at de omtvistede afgørelser umiddelbart berørte Francesca Corneli.
- 24 I anden række tog Retten i den appellerede doms præmis 55-76 stilling til spørgsmålet om, hvorvidt Francesca Corneli var individuelt berørt af de omtvistede afgørelser. Som det fremgår af den appellerede doms præmis 58-64, fandt Retten, at Francesca Corneli opfyldte de kriterier, der blev opstillet i dom af 15. juli 1963, Plaumann mod Kommissionen (25/62, EU:C:1963:17), eftersom Francesca Corneli for det første kunne identificeres i sin egenskab af aktionær i Banca Carige på det tidspunkt, hvor de omtvistede afgørelser var blevet vedtaget, idet listen over aktionærer, der ville blive berørt af disse afgørelser, efter den respektive vedtagelse heraf var fastlagt a fortiori med hensyn til afgørelsen om placering under midlertidig administration, som var blevet vedtaget en dag, hvor kreditinstitutterne var lukkede, således at aktierne ikke kunne handles denne dag. For det andet fastslog Retten, at aktionærerne i Banca Carige, herunder Francesca Corneli, personligt var berørt af vedtagelsen af de omtvistede afgørelser i en egenskab, der specifikt karakteriserede dem, nemlig som indehavere af andele i Banca Cariges kapital, der som følge af disse afgørelser ville være forhindret i at udøve visse rettigheder, der er knyttet til disse andele.

- 25 Navnlig bemærkede Retten i den appellerede doms præmis 63, at Francesca Corneli var blandt de aktionærer, der havde stemt imod det forslag, der var blevet fremsat på generalforsamlingen den 22. december 2018, og at denne afstemning, selv om den blot udtrykte en anmodning om udsættelse, havde medført, at bestyrelsesmedlemmerne var trådt tilbage, og at bestyrelsen derefter var blevet opløst, idet Banca Carige på dette tidspunkt blev sat i den situation, der, i den kontekst, som banken befandt sig i, førte til – således som det er anført i afgørelsen om placering under midlertidig administration – en indgriben fra ECB's side ledsaget af en suspendering af generalforsamlingens funktioner og dermed af aktionærernes mulighed for ved deres stemmeafgivelse at påvirke den strategi, som Banca Carige skulle følge.
- 26 Efter at have forkastet ECB's og Kommissionens indsigelser fastslog Retten i den appellerede doms præmis 76, at Francesca Corneli var individuelt berørt af de omtvistede afgørelser, og at hun derfor opfyldte de krav, der er uløseligt forbundet med søgsmålsinteresse.
- 27 I tredje række forkastede Retten i den appellerede doms præmis 77-82 ECB's formalitetsindsigelse om, at Francesca Corneli ikke havde søgsmålsinteresse. I denne henseende bemærkede Retten i den appellerede doms præmis 81, at Francesca Corneli til støtte for sit søgsmål havde fremhævet de omtvistede afgørelses indvirkning på de rettigheder, som hun personligt havde i sin egenskab af aktionær i Banca Carige, bl.a. retten til at indkalde til generalforsamling for at foreslå, at der anlægges et søgsmål, eller retten til at tilføje et punkt herom til dagsordenen for en sådan generalforsamling. Retten udledte heraf i den appellerede doms præmis 82, at hvis de omtvistede afgørelser blev annulleret, ville indvirkningen på aktionærernes situation ikke være den samme som virkningen af en annulation af disse afgørelser på Banca Cariges situation, og at Francesca Corneli derfor i medfør af disse afgørelses indvirkning på sine egne rettigheder kunne påberåbe sig en særskilt interesse i at nedlægge påstand om annulation af de nævnte afgørelser, hvilket ikke var sammenfaldende med Banca Cariges interesse.
- 28 Retten fastslog følgelig, at sagen kunne antages til realitetsbehandling, og realitetsbehandle den. Til støtte for søgsmålet i første instans fremsatte Francesca Corneli syv anbringender, hvoraf det første vedrørte en tilsidesættelse af reglerne om proportionalitet, det andet vedrørte en tilsidesættelse af begrundelsespligten og retten til at blive hørt, det tredje vedrørte udpegelsen af personer, der tidligere havde varetaget vigtige funktioner i Banca Cariges ledelse og administration, som midlertidige administratorer, det fjerde vedrørte en retlig fejl begået ved fastlæggelsen af det retsgrundlag, der blev anvendt ved vedtagelsen af de omtvistede afgørelser, det femte vedrørte den omstændighed, at ECB havde forsøgt at løse ledelsesproblemer ved at udnævne personer, der havde skabt dem, det sjette vedrørte tilsidesættelse af dels reglerne om aktionærernes rettigheder, dels de grundlæggende principper om beskyttelse af ejendom og opsparing, det frie private økonomiske initiativ og borgernes selvbestemmelse i deres personlige valg, og det syvende vedrørte den midlertidige administrations utilstrækkelighed i forhold til at løse det konstaterede problem.
- 29 Retten besluttede at behandle det fjerde anbringende i første instans om en retlig fejl ved fastlæggelsen af det retsgrundlag, der blev anvendt ved vedtagelsen af de omtvistede afgørelser, først. Som det fremgår af den appellerede doms præmis 86, gjorde Francesca Corneli med dette anbringende gældende, at ECB havde begået en retlig fejl ved at basere de omtvistede afgørelser på den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, selv om denne bestemmelse ikke vedrørte den situation, der var påberåbt som begrundelse for, at Banca Carige blev sat under midlertidig administration, nemlig en »betydelig forværring« af denne sidstnævntes situation.

- 30 I denne henseende udledte Retten i den appellerede doms præmis 95 af en sammenlignende analyse af bestemmelserne i den konsoliderede banklovs artikel 69q, stk. 1, litra b), og artikel 70, at den anden bestemmelse ikke foreskrev opløsning af bankernes administrations- eller kontrolorganer og indsættelsen af en midlertidig administration i tilfælde af en særlig betydelig forværring af den pågældende banks eller bankkoncerns situation.
- 31 Retten fastslog således i den appellerede doms præmis 100, at ECB havde tilsidesat den konsoliderede banklovs artikel 70 ved, selv om denne betingelse ikke var fastsat i denne bestemmelse, at støtte sig på den betydelige forværring af Banca Cariges situation med henblik på at træffe afgørelse om opløsning af Banca Cariges administrations- eller kontrolorganer, oprette en midlertidig administration og opretholde denne administration i den periode, der er omhandlet i afgørelsen om forlængelse.
- 32 Af de grunde, der er anført i den appellerede doms præmis 102-108, forkastede Retten ECB's og Kommissionens argument om, at eftersom placeringen under midlertidig administration var fastsat i artikel 29 i direktiv 2014/59, skulle den konsoliderede banklovs artikel 70 læses i lyset af denne bestemmelse, som den havde til opgave at gennemføre i italiensk ret. I denne henseende bemærkede Retten, således som det fremgår af den appellerede doms præmis 106 og 107, at forpligtelsen til at anlægge en overensstemmende fortolkning af national ret ikke kan tjene som grundlag for en fortolkning, der er i strid med den ordlyd, der er anvendt i den nationale bestemmelse til gennemførelse af et direktiv. Ifølge Retten ville dette imidlertid være det resultat, der ville blive opnået, hvis denne fortolkningsmetode blev anvendt i den sag, der var indbragt for den.
- 33 I den appellerede doms præmis 111-113 forkastede Retten desuden det argument, som ECB og Kommissionen havde fremført i retsmødet for Retten, hvorefter ECB, når den handler som kompetent myndighed i henhold til banklovgivningen, ud over national ret er forpligtet til at anvende samtlige EU-retlige bestemmelser, herunder den, der er indeholdt i direktiv 2014/59, som fastsætter placering under midlertidig administration i tilfælde af en betydelig forværring af det pågældende instituts situation.
- 34 I denne henseende bemærkede Retten i den appellerede doms præmis 112, at det følger af artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1024/2013, at når den relevante EU-ret – med henblik på udførelsen af de opgaver, som ECB har fået overdraget – omfatter direktiver, er det den nationale lovgivning til gennemførelse af disse direktiver, der skal anvendes. Ifølge Retten kan denne bestemmelse ikke læses således, at den indeholder to forskellige kilder til forpligtelser, nemlig hele EU-retten, herunder direktiverne, hvortil skal tilføjes den nationale lovgivning, der gennemfører dem. Retten fandt, at en sådan fortolkning ville forudsætte, at rækkevidden af de nationale bestemmelser adskiller sig fra rækkevidden af de direktiver, som de skal gennemføre i national ret, og at de to typer forskrifter i et sådant tilfælde er bindende for ECB som særskilte normative kilder, hvilket ville være i strid med artikel 288 TEUF. Retten henviste i øvrigt til Domstolens praksis, hvorefter et direktiv ikke i sig selv kan skabe forpligtelser for private og derfor ikke som sådan kan påberåbes over for sådanne personer.
- 35 Under disse omstændigheder fastslog Retten i den appellerede doms præmis 113, at den fejl, som ECB havde begået ved anvendelsen af den konsoliderede banklovs artikel 70, ikke kunne afhjælpes ved en fri fortolkning af bestemmelserne, som ville gøre det muligt at ændre betingelserne for bestemmelsernes anvendelse, der er udformet på forskellig vis i direktiv 2014/59 og i national ret.

Retten tiltrådte derfor anbringendet om en retlig fejl ved fastlæggelsen af det retsgrundlag, der blev anvendt ved vedtagelsen af de omtvistede afgørelser, og annullerede disse uden at behandle de øvrige anbringender, som Francesca Corneli havde fremsat.

Parternes påstande og retsforhandlingerne for Domstolen

36 ECB har i sit appelskrift i sag C-777/22 P nedlagt følgende påstande:

- Den appellerede dom ophæves for så vidt angår de omtvistede afgørelser.
- Sagen i første instans afvises.
- Subsidiært fastslås det, at de omtvistede afgørelser er lovlige, og sagen hjemvises om nødvendigt til Retten, således at denne kan træffe afgørelse om de påstande, der ikke er blevet efterprøvet i den appellerede dom.
- Francesca Corneli tilpligtes at betale sagsomkostningerne i forbindelse med såvel sagen i første instans som appelsagen.

37 Kommissionen har i sit appelskrift i sag C-789/22 P nedlagt følgende påstande:

- Den appellerede dom ophæves.
- Sagen i første instans afvises eller forkastes i det mindste som ugrundet.
- Francesca Corneli tilpligtes at betale sagsomkostningerne.
- Subsidiært, og efter ophævelse, hjemvises sagen til Retten.

38 I svarskriftet har Francesca Corneli nedlagt følgende påstande:

- Principalt afvises appellerne og forkastes under alle omstændigheder som ugrundede.
- Subsidiært, såfremt appellerne tages til følge, gives appellanten medhold i sagen i første instans, eller mere subsidiært hjemvises sagen til Retten.

39 Kommissionen har i sit svarskrift i sag C-777/22 P anført, at den fuldt ud støtter ECB's påstande, og har nedlagt påstand om, at de tages til følge.

40 Ved afgørelse truffet af Domstolens præsident den 8. februar 2023 er sagerne C-777/22 P og C-789/22 P blevet forenet med henblik på den skriftlige og mundtlige forhandling samt dommen.

41 Ved afgørelse truffet af Domstolens præsident den 17. april 2023 har Den Italienske Republik efter anmodning fået tilladelse til at intervenere til støtte for ECB's og Kommissionens påstande i sagerne C-777/22 P og C-789/22 P.

- 42 Den Italienske Republik har i sit interventionsindlæg nedlagt påstand om, at Domstolen tager ECB's og Kommissionens appeller til følge og følgelig afviser eller subsidiært forkaster Francesca Corneli's annulationssøgsmål.
- 43 I henhold til artikel 16, stk. 3, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol har ECB og Den Italienske Republik henholdsvis den 3. og den 6. november 2023 anmodet om, at nærværende forenede sager henvises til Store Afdeling, hvilket Domstolen tog til efterretning den 7. maj 2024.

Om appellerne

- 44 Til støtte for sin appel i sag C-777/22 P har ECB fremsat to anbringender, hvoraf det første vedrører Rettens urigtige gengivelse af de faktiske omstændigheder med hensyn til de angivelige rettigheder, som Francesca Corneli kunne påberåbe sig som aktionær i Banca Carige, og det andet vedrører en retlig fejl ved fortolkningen af den konsoliderede banklovs artikel 70.
- 45 Kommissionen har til støtte for sin appel i sag C-789/22 P fremsat fem anbringender, hvoraf det første vedrører en tilsidesættelse af artikel 263 TEUF, for så vidt som Retten fastslog, at de omtvistede afgørelser berørte Francesca Corneli umiddelbart og individuelt, det andet vedrører en tilsidesættelse af artikel 84 i Rettens procesreglement og forbuddet mod af egen drift at tage et annulationsanbringende om lovligheden af den anfægtede retsakt under påkendelse, det tredje vedrører en tilsidesættelse af artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1024/2013 og den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, det fjerde vedrører en tilsidesættelse af artikel 288, stk. 3, TEUF, for så vidt som Retten fastslog, at den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, ikke kunne fortolkes i overensstemmelse med artikel 29 i direktiv 2014/59, det femte vedrører en tilsidesættelse af såvel artikel 288, stk. 2 og 3, TEUF som artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1024/2013, for så vidt som Retten fastslog, at ECB ikke kunne støtte sig på bestemmelser i direktiver, der havde direkte virkning, og skulle anvende den nationale lovgivning, der var i strid med direktiver.
- 46 Den Italienske Republik har i sit interventionsindlæg anført, at den støtter alle de anbringender, som ECB og Kommissionen har fremsat, med undtagelse af sidstnævntes femte appelanbringende, som den ikke har taget stilling til.

Om ECB's første appelanbringende og Kommissionens første appelanbringende

Parternes argumenter

- 47 Med deres første appelanbringender har ECB og Kommissionen, støttet af Den Italienske Republik, anfægtet de præmisser i den appellerede dom, hvorved Retten fastslog, at Francesca Corneli havde søgsmålskompetence med den begrundelse, at de omtvistede afgørelser berørte hende umiddelbart og individuelt, og at hun ligeledes havde den fornødne søgsmålsinteresse, således at hendes søgsmål kunne antages til realitetsbehandling. Disse anbringender består af fire led for ECB's vedkommende og af tre led for Kommissionens vedkommende.
- 48 ECB's første anbringendes to første led og Kommissionens første anbringendes første led vedrører den appellerede doms præmis 34 og 35, på grundlag af hvilke Retten fastslog, at de omtvistede afgørelser umiddelbart berørte Francesca Corneli, eftersom de virkninger, som disse afgørelser havde for et selskab og dets organer, svarede til de virkninger, der opstod for hver aktionær i dette selskab, herunder dem, der som Francesca Corneli ejer en minimal procentdel af kapitalen. I

denne henseende har ECB med det første anbringendes første led gjort gældende, at Retten har gengivet de faktiske omstændigheder urigtigt. ECB har desuden med det første anbringendes andet led og Kommissionen med det første anbringendes første led gjort gældende, at Retten har begået en retlig fejl.

- 49 Disse institutioner har fremhævet, at de rettigheder, der er angivet i den appellerede doms præmis 34, ikke tilkommer hver enkelt aktionær, og har anført, at Retten har anlagt en urigtig fortolkning af de gældende bestemmelser i italiensk ret og af Banca Cariges vedtægter. Det fremgår af disse bestemmelser og vedtægter for det første, at retten til at fremlægge en kandidatliste med henblik på valg af bestyrelsesmedlemmer og af tilsynsudvalget er forbeholdt aktionærer, der besidder mindst 1% af de ordinære aktier, for det andet, at retten til at vælge medlemmerne af disse organer tilkommer aktionærernes generalforsamling, for det tredje, at retten til at indkalde til aktionærernes generalforsamling og til at fastsætte dagsordenen herfor kun kan udøves af en gruppe aktionærer, der repræsenterer 5% af selskabets selskabskapital, og, for det fjerde, at erstatningssøgsmål mod medlemmer af ledelsen i et selskab kun kan anlægges af generalforsamlingen eller af en gruppe aktionærer, der repræsenterer 2,5% af selskabskapitalen.
- 50 ECB har i øvrigt gjort gældende, at der med de foreliggende sager kan drages en analogi til den sag, der gav anledning til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 7. juli 2020, *Albert m.fl. mod Ungarn* (CE:ECHR:2020:0707JUD000529414), hvorved denne, ifølge ECB, fandt, at virkningerne af de i denne sag omhandlede retsakter ikke umiddelbart berørte sagsøgerne i den nævnte sag, som var aktionærer i to banker, men disse banker selv, idet deres aktionærer kun var blevet påvirket indirekte og sekundært.
- 51 Med henholdsvis det tredje og det andet led af deres første anbringende har ECB og Kommissionen, støttet af Den Italienske Republik, anfægtet den appellerede doms præmis 58, 61-63, 74 og 75, hvori Retten behandlede spørgsmålet om, hvorvidt de omtvistede afgørelser berørte Francesca Corneli individuelt.
- 52 De har i denne henseende gjort gældende, at Retten har tilsidesat den retspraksis, der er nævnt i den appellerede doms præmis 56. Den blotte omstændighed, at det var muligt at identificere aktionærerne i Banca Carige den 1. januar 2019, hvor markederne var lukket, betyder ikke, at afgørelsen om placering under midlertidig administration, der blev vedtaget denne dag, berørte disse aktionærer individuelt. Det samme gør sig gældende for så vidt angår afgørelsen om forlængelse, der ikke blev vedtaget på en helligdag, hvilket Retten selv anerkendte. Placeringen under midlertidig administration vedrørte Banca Carige, som var adressat for de omtvistede afgørelser, samt dennes ledelsesmedlemmer og ikke aktionærerne heri. Retten har endvidere ikke redegjort for, hvorfor Francesca Cornelis negative stemme vedrørende et beslutningsforslag, der blev fremsat på generalforsamlingen, havde til følge, at denne person blev individualiseret på samme måde som adressaterne for de omtvistede afgørelser.
- 53 De grunde, der er anført i den appellerede doms præmis 74 og 75, gør det i øvrigt ikke muligt at fastslå, at Francesca Corneli tilhørte en »lukket gruppe« som omhandlet i den praksis fra Domstolen, der er nævnt i den appellerede doms præmis 71. Dom af 6. november 2018, *Scuola Elementare Maria Montessori mod Kommissionen*, *Kommissionen mod Scuola Elementare Maria Montessori og Kommissionen mod Ferracci* (C-622/16 P – C-624/16 P, EU:C:2018:873), som Retten henviste til i den appellerede doms præmis 74, er uden betydning, idet de omtvistede afgørelser ikke er regelfastsættende retsakter.

- 54 Mere generelt er Domstolens praksis vedrørende »lukkede grupper« blevet udviklet i den særlige kontekst af sager, hvor almengyldige EU-retsakter reelt kun vedrørte et lille antal aktører, således at disse fra begyndelsen kunne identificeres. De ca. 35 000 aktionærer i Banca Carige kan derimod ikke med rimelighed anses for at udgøre en sådan begrænset gruppe af økonomiske aktører. Denne retspraksis finder i øvrigt ikke anvendelse, når de personer, der er berørt af en retsakt, kan identificeres på grundlag af objektive retlige eller faktiske omstændigheder, som er fastlagt i selve den pågældende retsakt. Dette er tilfældet for Francesca Corneli og enhver anden aktionær i Banca Carige.
- 55 Med henholdsvis deres første appelanbringendes fjerde og tredje led har ECB og Kommissionen, støttet af Den Italienske Republik, gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl, for så vidt som den fastslog, at Francesca Corneli havde den fornødne søgsmålsinteresse til at anlægge et annullationssøgsmål til prøvelse af de omtvistede afgørelser. Domstolen har kun undtagelsesvis anerkendt en sådan interesse for aktionærerne i et selskab, der er adressat for en retsakt udstedt af en EU-institution, nemlig når en sådan retsakt ligeledes har medført en ændring af det pågældende selskabs vedtægter eller har haft betydelige direkte virkninger af skattemæssig karakter til skade for aktionærerne. Indførelsen af en midlertidig ledelsesstruktur for en bank udgør ikke et sådant undtagelsestilfælde.
- 56 Det er i øvrigt ikke fra Rettens side godtgjort, at de omtvistede afgørelser kunne skade Francesca Cornelis interesser. For det første tillagde Retten i den appellerede doms præmis 81 med urette hver aktionær rettigheder, som tilkommer kvalificerede mindretalsaktionærer. For det andet anførte Retten i den appellerede doms præmis 82, at der var forskelle mellem de virkninger, som en eventuel annullation af de omtvistede afgørelser havde for henholdsvis Banca Carige og dennes aktionærer, uden dog at identificere disse forskelle. Kommissionen har tilføjet, at Retten undlod, om fornødent af egen drift, at undersøge, om Francesca Corneli fortsat havde søgsmålsinteresse efter udløbet af perioden for Banca Cariges midlertidige administration.
- 57 Francesca Corneli har bestridt, at ECB's første appelanbringende kan antages til realitetsbehandling med den begrundelse, at ECB ikke har præciseret, om den har påberåbt sig en retlig fejl eller en urigtig gengivelse af de faktiske omstændigheder. Under alle omstændigheder er Francesca Corneli af den opfattelse, at både ECB's første appelanbringende og Kommissionens første appelanbringende skal forkastes som ugrundede.

Domstolens bemærkninger

- 58 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt ECB's første appelanbringende kan antages til realitetsbehandling, fremgår det af artikel 256, stk. 1, andet afsnit, TEUF, af artikel 58, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol samt af artikel 168, stk. 1, litra d), og artikel 169, stk. 2, i Domstolens procesreglement, at et appelskrift præcist skal angive, hvilke præmisser der anfægtes i den dom, som påstås ophævet, samt de retlige argumenter, der særligt støtter denne påstand, idet appellen eller det pågældende anbringende i modsat fald afvises (dom af 23.11.2021, Rådet mod Hamas, C-833/19 P, EU:C:2021:950, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).
- 59 I det foreliggende tilfælde opfylder ECB's første appelanbringende disse krav, således at det kan antages til realitetsbehandling, hvilket, i modsætning til hvad Francesca Corneli i det væsentlige har gjort gældende, ikke ændres af den omstændighed, at ECB har gjort gældende, at Retten både har begået en retlig fejl og har foretaget en urigtig gengivelse af de faktiske omstændigheder.

- 60 For så vidt angår realitetsbehandlingen af ECB's og Kommissionens første appelanbringender skal det bemærkes, at antagelsen til realitetsbehandling af et søgsmål anlagt i medfør af artikel 263, stk. 4, TEUF af en fysisk eller juridisk person til prøvelse af en retsakt, der ikke er rettet til vedkommende, forudsætter, at denne person indrømmes søgsmålskompetence, hvilket forekommer i to situationer. Dels kan en sådan sag anlægges på betingelse af, at denne retsakt berører vedkommende umiddelbart og individuelt. Dels kan en sådan person anlægge sag til prøvelse af en regelfastsættende retsakt, som ikke omfatter gennemførelsesforanstaltninger, hvis den berører vedkommende umiddelbart (dom af 17.9.2015, Mory m.fl. mod Kommissionen, C-33/14 P, EU:C:2015:609, præmis 59).
- 61 Da de foreliggende sager ikke svarer til den anden situation, skal det undersøges, om Retten med føje fandt, at de omtvistede afgørelser berørte Francesca Corneli umiddelbart og individuelt.
- 62 Hvad i første række angår spørgsmålet om, hvorvidt disse afgørelser berørte Francesca Corneli umiddelbart, fremgår det af fast retspraksis, som Retten også har henvist til i den appellerede doms præmis 33, at betingelsen om, at en fysisk eller juridisk person skal være umiddelbart berørt af den afgørelse, der er genstand for søgsmålet, som fastsat i artikel 263, stk. 4, TEUF kræver, at to kumulative kriterier er opfyldt, nemlig for det første at den anfægtede foranstaltning umiddelbart skal have indvirkning på den pågældendes retsstilling, og for det andet at foranstaltningen ikke må overlade et skøn til adressaterne, der skal gennemføre den, men at gennemførelsen skal ske helt automatisk og udelukkende i medfør af EU-reglerne uden anvendelse af andre mellemkommende regler (dom af 5.11.2019, ECB m.fl. mod Trasta Komerbanka m.fl., C-663/17 P, C-665/17 P og C-669/17 P, EU:C:2019:923, præmis 103 og den deri nævnte retspraksis).
- 63 I de foreliggende sager fastslog Retten i den appellerede doms præmis 34, at de omtvistede afgørelser krænkede rettighederne for aktionærerne i Banca Carige, herunder Francesca Corneli. For det første tilsidesatte disse afgørelser ifølge Retten disse aktionærers ret til at vælge bankens ledelses- og tilsynsorganer og deres ret til at indkalde til aktionærernes generalforsamling og til at fastsætte dagsordenen herfor. For det andet havde de indvirkning på betingelserne for, at Banca Cariges ledelses- og tilsynsorganers ansvar kunne gøres gældende af aktionærerne, eftersom civile søgsmål kun kunne anlægges mod de af ECB udpegede midlertidige administratorer i tilfælde af forsætlighed eller tilfælde af grov uagtsomhed og kun med ECB's godkendelse, mens erstatningssøgsmål mod Banca Cariges opløste organer eller mod dens administrative direktør kun kunne anlægges af de midlertidige administratorer, således at alle aktionærerne eller de aktionærer, der tilsammen har en vis andel af kapitalen, fratages retten til at indlede et sådant søgsmål.
- 64 På grundlag af disse konstateringer fastslog Retten i den appellerede doms præmis 35, at retsforholdet mellem Banca Carige og dets aktionærer, herunder Francesca Corneli, var blevet ændret ved de omtvistede afgørelser, som følgelig umiddelbart berørte Francesca Corneli, uden nogen form for mellemkommende retsakt.
- 65 Til støtte for deres anbringender om, at den appellerede doms præmis 34 og 35 er behæftet med en retlig fejl, har ECB og Kommissionen gjort gældende, at Retten undlod at tage hensyn til den omstændighed, at retten til at fremlægge en kandidatliste med henblik på valg af bestyrelsesmedlemmer og medlemmer af tilsynsrådet Banca Carige, retten til at indkalde til generalforsamling i banken og retten til at anlægge erstatningssøgsmål mod medlemmerne af

den nævnte banks ledelses- og tilsynsorganer kun kunne udøves af aktionærer, der individuelt eller kollektivt ejede en større andel af kapitalen i Banca Carige end den, som Francesca Corneli ejede.

- 66 Fra det tidspunkt, hvor Banca Carige blev sat under midlertidig administration, og så længe denne situation varede, blev Francesca Corneli imidlertid i det mindste frataget muligheden for at udøve den ret, som hun som aktionær i denne bank havde til at slutte sig sammen med andre aktionærer i banken med henblik på kollektivt at udøve en af de rettigheder, der er nævnt i den foregående præmis. Der er herved tale om en indvirkning på Francesca Cornelis retsstilling, som følger direkte af vedtagelsen af de omtvistede afgørelser, som i denne henseende ikke overlader noget skøn til deres adressat, således at de betingelser, der er opstillet i den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 62, faktisk var opfyldt, således som Retten med rette har fastslået.
- 67 Hvad desuden angår ECB's første appelanbringendes første led om, at Retten gengav de gældende bestemmelser i italiensk ret eller Banca Cariges vedtægter urigtigt, skal det bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at en urigtig gengivelse skal fremgå på åbenbar vis af sagsakterne, uden at det skal være fornødent at foretage en fornyet vurdering af de faktiske omstændigheder og beviserne (dom af 13.7.2023, Kommissionen mod CK Telecoms UK Investments, C-376/20 P, EU:C:2023:561, præmis 142 og den deri nævnte retspraksis).
- 68 I de foreliggende sager, og i modsætning til hvad ECB har gjort gældende, fremgår det ikke af den appellerede dom, at Retten fandt, at Francesca Corneli i henhold til de gældende bestemmelser i italiensk ret eller bankens vedtægter kunne have udøvet en af de rettigheder, der er opregnet i den appellerede doms præmis 34, alene. Som svar på et argument fremført for Retten af ECB og af Kommissionen om den omstændighed, at de rettigheder, der angiveligt var påvirket af de omtvistede afgørelser, ikke tilhørte hver enkelt aktionær i det pågældende selskab, men dets aktionærers generalforsamling, bemærkede Retten tværtimod i den appellerede doms præmis 44 og 45, at dette argument i det mindste så bort fra den stemmeret, der gjorde det muligt for hver aktionær individuelt at deltage i valget af de medlemmer, der skulle have sæde i Banca Cariges ledelses- og tilsynsorganer, som er en ret, der skulle være genstand for retsbeskyttelse, og som ikke længere kunne udøves, efter at Banca Carige var blevet sat under midlertidig administration.
- 69 Det fremgår af den appellerede doms begrundelse, således som den er sammenfattet i den foregående præmis, at Retten rent faktisk tog hensyn til den omstændighed, at visse af de beslutninger, der er nævnt i den appellerede doms præmis 34, i henhold til de gældende bestemmelser i italiensk ret eller bankens vedtægter kun kunne vedtages kollektivt af Banca Cariges generalforsamling eller af aktionærer i Banca Carige, der ejer en vis andel af dens selskabskapital. Retten fandt imidlertid i det væsentlige og med rette, at denne omstændighed ikke gav grundlag for at antage, at de omtvistede afgørelser ikke umiddelbart berørte en bestemt aktionær, såsom Francesca Corneli.
- 70 Endelig kan den hensyntagen til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 7. juli 2020, Albert m.fl. mod Ungarn (CE:ECHR:2020:0707JUD000529414), som ECB har påberåbt sig, ikke rejse tvivl om konstateringen af, at de omtvistede afgørelser direkte vedrørte Francesca Corneli.
- 71 For at fastslå, at sagsøgerne i den sag, som gav anledning til denne dom, der var aktionærer i to ungarske sparekasser, ikke kunne påberåbe sig at være »blevet krænket« som omhandlet i artikel 34 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950, støttede Den Europæiske

Menneskerettighedsdomstol sig nemlig på den sontring, der er fastslået i dens praksis, mellem foranstaltninger, der berører et selskabs interesser, og foranstaltninger, der krænker de rettigheder, der er knyttet til status som aktionær i dette selskab.

- 72 Ved at fastslå, at den lovgivning, der var omhandlet i denne sag, var omfattet af den første kategori af foranstaltninger, anvendte Menneskerettighedsdomstolen det almindelige princip, der kan udledes af dens praksis, og som er nævnt i samme doms § 124, hvorefter aktionærerne i et selskab ikke kan påberåbe sig at være »blevet krænket« i ovennævnte forstand for handlinger eller foranstaltninger, der berører deres selskab. I denne henseende anførte den i det væsentlige i den nævnte doms § 151, at denne lovgivning ikke havde den virkning, at aktionærerne i de to omhandlede sparekasser, end ikke midlertidigt, blev forhindret i at udøve de rettigheder, som de havde i deres egenskab af aktionærer.
- 73 Disse betragtninger, der vedrører de kriterier, der gør det muligt at påberåbe sig at være »blevet krænket« som omhandlet i artikel 34 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, er uden betydning for vurderingen af, om Francesca Corneli i de foreliggende sager er umiddelbart berørt af de omtvistede afgørelser.
- 74 Hvad i anden række angår spørgsmålet om, hvorvidt de omtvistede afgørelser berørte Francesca Corneli individuelt, og således som Retten anførte i den appellerede doms præmis 56, fremgår det af fast retspraksis, at andre personer end en afgørelses adressat kun kan gøre gældende, at de berøres individuelt som omhandlet i artikel 263, stk. 4, TEUF, hvis den retsakt, der påstås annulleret, rammer dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en særlig faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som adressaten (jf. dom af 15.7.1963, Plaumann mod Kommissionen, 25/62, EU:C:1963:17, 1954-1964, s. 411, og af 4.10.2024, Kommissionen og Rådet mod Front Polisario, C-779/21 P og C-799/21 P, EU:C:2024:835, præmis 107 og den deri nævnte retspraksis).
- 75 Den omstændighed, at det er muligt med større eller mindre nøjagtighed at fastlægge antallet eller endog identiteten af de retssubjekter, som denne foranstaltning finder anvendelse på, indebærer ganske vist ikke, at de pågældende retssubjekter må anses for individuelt berørt af foranstaltningen, eftersom denne retsvirkning er baseret på objektive retlige eller faktiske kriterier, som er opstillet i den pågældende retsakt (dom af 12.7.2022, Nord Stream 2 mod Parlamentet og Rådet, C-348/20 P, EU:C:2022:548, præmis 157 og den deri nævnte retspraksis).
- 76 Når en retsakt berører en gruppe personer, som var identificerede eller kunne identificeres på tidspunktet for vedtagelsen af retsaken og på grundlag af kriterier, som er specifikke for medlemmerne af denne gruppe, skal disse personer imidlertid anses for at være individuelt berørt af denne retsakt (dom af 12.7.2022, Nord Stream 2 mod Parlamentet og Rådet, C-348/20 P, EU:C:2022:548, præmis 158 og den deri nævnte retspraksis).
- 77 I de foreliggende sager, og således som det fremgår af den appellerede doms præmis 56-59, fandt Retten, at Francesca Corneli var individuelt berørt af de omtvistede afgørelser, eftersom hun i sin egenskab af aktionær i Banca Carige opfyldte to betingelser. For det første var sagsøgeren en del af en gruppe, hvis medlemmer var identificerede eller kunne identificeres på det tidspunkt, hvor de omtvistede afgørelser blev vedtaget, og for det andet kunne denne identifikation støttes på kriterier, der var specifikke for medlemmerne af denne koncern, nemlig den omstændighed, at der ejes aktier i denne bank, og som følge af disse afgørelser at være forhindret i at udøve visse rettigheder, der er knyttet til disse aktier.

- 78 Hvad angår denne anden betingelse bemærkede Retten i den appellerede doms præmis 61, at Francesca Corneli inden vedtagelsen af de omtvistede afgørelser havde erhvervet rettigheder knyttet til sine aktier, som var blevet krænkede i den periode, hvor de omtvistede afgørelser fandt anvendelse. Retten henviste i den appellerede doms præmis 62 navnlig til suspenderingen af Banca Cariges generalforsamlings funktioner, der som den første virkning af afgørelsen om placering under midlertidig administration fratog denne banks aktionærer muligheden for at tage stilling til de forslag, der vedrørte dem.
- 79 Disse præmisser i den appellerede dom udgør en korrekt anvendelse af Domstolens praksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 74-76, og er derfor ikke behæftet med en retlig fejl. ECB's og Kommissionens argumenter mod disse præmisser kan ikke afkræfte denne konklusion.
- 80 Selv om Retten for det første ganske vist i den appellerede doms præmis 58 nævnte den omstændighed, at afgørelsen om placering under midlertidig administration var blevet vedtaget den 1. januar, dvs. en dag, hvor de andele, der besiddes af Banca Cariges aktionærer, af kapitalandele heri ikke kunne handles, da kreditinstitutterne var lukkede, støttede den sig ikke alene på denne omstændighed for at fastslå, at Francesca Corneli var individuelt berørt af de omtvistede afgørelser, hvilket bekræftes af den omstændighed, at Retten fandt, at Francesca Corneli også var individuelt berørt af afgørelsen om forlængelse, der, som Retten bemærkede i samme præmis i den appellerede dom, ikke var blevet vedtaget på en helligdag.
- 81 Med andre ord kan den appellerede doms præmis 58 ikke forstås således, at Retten begrundede betragtningen om, at Francesca Corneli navnlig var individuelt berørt af afgørelsen om placering under midlertidig administration, fordi denne afgørelse var blevet vedtaget på en helligdag. Den skal forstås således, at den blot for fuldstændighedens skyld tager sigte på at fremhæve den omstændighed, at de aktionærer i Banca Carige, der var individuelt berørt af denne afgørelse, på grund af lukningen af børserne den dag så meget desto lettere kunne identificeres.
- 82 På samme måde kan den appellerede doms præmis 63 ikke forstås således, at det var på grundlag af den betragtning, at Francesca Corneli var blandt de aktionærer i Banca Carige, der havde afgivet en negativ stemme på generalforsamlingen den 22. december 2018, at Retten fandt, at hun var individuelt berørt af de omtvistede afgørelser, så meget desto mere som Retten i denne præmis 63 præciserede, at denne afstemning »blot udtrykte en anmodning om udsættelse«. Med disse betragtninger tog Retten snarere sigte på at fremhæve betydningen af – for Francesca Corneli – retten til at deltage i Banca Cariges generalforsamling, en ret, som hun ikke kunne udøve, så længe de omtvistede afgørelser var i kraft.
- 83 For det andet, og i modsætning til hvad ECB og Kommissionen har gjort gældende, finder den praksis fra Domstolen, der er nævnt i nærværende doms præmis 76, vedrørende persongrupper, der er identificeret eller kan identificeres på grundlag af kriterier, som er specifikke for medlemmerne af den pågældende koncern, anvendelse i det foreliggende tilfælde. Den omstændighed, som ECB og Kommissionen har påberåbt sig, at Banca Carige havde ca. 35 000 aktionærer, som alle var individuelt berørt af de omtvistede afgørelser, er i denne henseende uden betydning. Anvendelsen af denne retspraksis afhænger udelukkende af muligheden for at identificere de personer, som en retsakt berører, på grundlag af kriterier, som er specifikke for disse personer, og ikke af det større eller mindre antal identificerede personer.
- 84 Den praksis fra Domstolen, der er nævnt i nærværende doms præmis 75, og som ECB og Kommissionen har påberåbt sig, vedrører ikke et tilfælde som det, der er omhandlet i de foreliggende sager. Denne retspraksis vedrører nemlig situationer, hvor anvendelsen af en

foranstaltning sker på grundlag af en retlig eller faktisk situation, som er fastlagt i den pågældende retsakt, således at den pr. definition vedrører almengyldige retsakter, således som generaladvokaten har anført i punkt 66 i forslaget til afgørelse, og ikke individuelle retsakter, såsom de omtvistede afgørelser.

- 85 Hvad for det tredje angår de klagepunkter, der er rettet mod den appellerede doms præmis 74 og 75, er det tilstrækkeligt at bemærke, således som det fremgår af nærværende doms præmis 77-79, at de grunde, der er anført i den appellerede doms præmis 56-62, i tilstrækkelig grad godtgør, at Francesca Corneli var individuelt berørt af de omtvistede afgørelser. Disse klagepunkter, selv hvis de måtte være begrundede, kan under disse omstændigheder ikke føre til ophævelse af den appellerede dom og skal forkastes som uvirksomme, idet de er rettet mod præmisser i denne dom, som er anført for fuldstændighedens skyld (jf. i denne retning dom af 29.3.2011, Anheuser-Busch mod Budějovický Budvar, C-96/09 P, EU:C:2011:189, præmis 211 og den deri nævnte retspraksis).
- 86 Hvad i tredje række angår Francesca Cornelis søgsmålsinteresse skal det bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at ethvert annulationssøgsmål indledt i henhold til artikel 263 TEUF af en fysisk eller juridisk person, skal hvile på søgsmålsinteresse hos denne. Eksistensen af en sådan søgsmålsinteresse forudsætter, at annulationen af den anfægtede retsakt i sig selv kan tilføre denne person en fordel (dom af 13.7.2023, D & A Pharma mod EMA, C-136/22 P, EU:C:2023:572, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis).
- 87 I det foreliggende tilfælde fastslog Retten i den appellerede doms præmis 81, at Francesca Corneli med henblik på at godtgøre en søgsmålsinteresse i forhold til de omtvistede afgørelser havde påberåbt sig disse afgørelses indvirkning på de rettigheder, som hun personligt havde i sin egenskab af aktionær i Banca Carige, bl.a. retten til at indkalde til en generalforsamling for at stille forslag om anlæggelse af sag eller retten til at tilføje et punkt herom til dagsordenen for en sådan generalforsamling.
- 88 Retten udledte heraf i den appellerede doms præmis 82, at det ikke kunne lægges til grund, at en annulation af de omtvistede afgørelser ville have samme virkning for aktionærernes stilling som for Banca Cariges stilling, og at kravet om, at en aktionær skal have en søgsmålsinteresse, der er forskellig fra søgsmålsinteressen for det selskab, hvori aktionæren besidder aktier, derfor var opfyldt i det foreliggende tilfælde.
- 89 Disse præmisser i den appellerede dom begrundes i tilstrækkelig grad, at der foreligger den søgsmålsinteresse, der kræves for at begrunde, at Francesca Corneli anlægger et annulationssøgsmål i henhold til artikel 263 TEUF til prøvelse af de omtvistede afgørelser, så længe disse afgørelser var i kraft.
- 90 Henvisningen i den appellerede doms præmis 81 til retten til at »indkalde til generalforsamling« eller »tilføje et [...] punkt« på dagsordenen for en sådan generalforsamling betyder, i modsætning til hvad ECB og Kommissionen har gjort gældende, ikke, at Retten indrømmede Francesca Corneli rettigheder, som ikke var fastsat i Banca Cariges vedtægter eller i de gældende bestemmelser i italiensk ret. Denne henvisning skal sammenholdes med den appellerede doms begrundelse, hvorefter de omtvistede afgørelser umiddelbart berørte Francesca Corneli. Set i denne sammenhæng kan den nævnte henvisning kun forstås således, at Retten med rette fastslog, at Francesca Corneli havde søgsmålsinteresse i forhold til de omtvistede afgørelser, eftersom placeringen af Banca Carige under midlertidig administration i tilfælde af annulation af disse

afgørelser ville ophøre, og Francesca Corneli ville genvinde sin ret til at slutte sig til andre aktionærer i denne bank med henblik på bl.a. at kunne indkalde til generalforsamling eller tilføje et punkt til generalforsamlingens dagsorden.

- 91 Hvad angår den appellerede doms præmis 82 udgør denne præmis den logiske følge og bekræftelse af dommens præmis 81, hvilket fremgår af den omstændighed, at den indledes med ordet »således«.
- 92 I fjerde række skal Kommissionens argument om, at Retten undlod af egen drift at efterprøve, om Francesca Corneli fortsat havde søgsmålsinteresse efter udløbet af perioden med midlertidig administration af Banca Carige, behandles.
- 93 Det bemærkes i denne henseende, at ifølge fast retspraksis skal en sagsøgers søgsmålsinteresse for så vidt angår sagens genstand foreligge på tidspunktet for sagens anlæggelse, idet sagen i modsat fald afvises, og skal, ligesom søgsmålsinteressen, bestå, indtil retsafgørelsen afsiges, idet det i modsat fald findes uforment at træffe afgørelse, hvilket forudsætter, at søgsmålet med sit resultat kan bibringe parten en fordel (dom af 7.6.2007, Wunenburger mod Kommissionen, C-362/05 P, EU:C:2007:322, præmis 42, og af 21.12.2016, Kommissionen mod Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, præmis 26).
- 94 En part bevarer i princippet sin retlige interesse i at fortsætte et annulationssøgsmål, når dette kan danne grundlag for et eventuelt erstatningssøgsmål. Muligheden for at anlægge et erstatningssøgsmål er et tilstrækkeligt grundlag for en sådan søgsmålsinteresse, skønt denne ikke kan være teoretisk (dom af 7.11.2018, BPC Lux 2 m.fl. mod Kommissionen, C-544/17 P, EU:C:2018:880, præmis 42 og 43 og den deri nævnte retspraksis).
- 95 Interessen i at anlægge et annulationssøgsmål kan følge af enhver sag, som en sagsøger har anlagt ved en national domstol, og inden for hvis rammer den eventuelle annulation af den retsakt, som anfægtes ved Unionens retsinstanser, kan tilføre sagsøgeren en fordel (dom af 7.11.2018, BPC Lux 2 m.fl. mod Kommissionen, C-544/17 P, EU:C:2018:880, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).
- 96 Det påhviler sagsøgeren at føre bevis for sin retlige interesse, hvilket er den afgørende og grundlæggende betingelse for al rettergang. For at et søgsmål om annulation af en retsakt, der er anlagt af en fysisk eller juridisk person, kan antages til realitetsbehandling, skal den sagsøgende part navnlig på relevant vis begrunde vedkommendes interesse i, at denne retsakt annulleres (dom af 7.11.2018, BPC Lux 2 m.fl. mod Kommissionen, C-544/17 P, EU:C:2018:880, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).
- 97 I det foreliggende tilfælde fremgår det af den appellerede doms præmis 1 og 17, at de omtvistede afgørelser ophørte med at have virkning den 30. september 2019.
- 98 Som det fremgår af den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 94 og 95, betyder denne omstændighed ganske vist ikke nødvendigvis, at Francesca Cornelis søgsmålsinteresse og dermed sagens genstand for Retten var bortfaldet under sagens behandling. Det påhvilede imidlertid Retten, inden den traf afgørelse om realiteten i den sag, der var indbragt for den, om fornødent af egen drift at efterprøve, om dette var tilfældet. Ved at undlade at gøre dette begik Retten en retlig fejl.
- 99 Denne retlige fejl kan imidlertid ikke i sig selv føre til ophævelse af den appellerede dom.

- 100 Som det følger af nærværende doms præmis 94-96, ville Francesca Corneli nemlig bevare sin interesse i at opnå annullation af de omtvistede afgørelser, hvis en sådan annullation kunne danne grundlag for et eventuelt erstatningssøgsmål.
- 101 Francesca Corneli har som svar på et skriftligt spørgsmål fra Domstolen i det væsentlige bekræftet, at hun mente at have lidt et tab som følge af de afgørelser, der var truffet af Banca Cariges midlertidige administratorer, der var udpeget af ECB, og som hun søgte erstatning for. Ifølge Francesca Corneli medførte disse afgørelser en udvanding af hendes egen kapitalandel i Banca Carige og i sidste ende et obligatorisk salg af hendes aktier efter et obligatorisk offentligt overtagelsestilbud fremsat af BPR Banca SpA, som havde erhvervet en andelsmajoritet i Banca Cariges kapital.
- 102 Det fremgår ligeledes af Francesca Cornelis svar, at hun påtænker at anlægge erstatningssøgsmål såvel ved Retten mod ECB som ved de kompetente nationale domstole mod de øvrige fysiske eller juridiske personer, der efter de omtvistede afgørelser var inddraget i den midlertidige administration af Banca Carige og derefter i salget heraf.
- 103 Det bemærkes i denne henseende, at ECB i sit svar på Domstolens skriftlige spørgsmål har bekræftet, at Banca Cariges midlertidige administratorer i løbet af deres mandat faktisk traf en række vigtige beslutninger, herunder underskrivelsen den 9. august 2019 med en række aktører af en bindende rammeaftale om rekapitalisering af Banca Carige, som den 20. september 2019 var blevet godkendt på en ekstraordinær generalforsamling for aktionærerne i Banca Carige, der var indkaldt af de nævnte midlertidige administratorer.
- 104 Under disse omstændigheder, og i lighed med hvad generaladvokaten har anført i punkt 77 og 78 i forslaget til afgørelse, må det bemærkes, at henset til den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 94, kan Francesca Cornelis søgsmålsinteresse i prøvelse af de omtvistede afgørelser ikke anses for at være rent hypotetisk, heller ikke efter at Banca Cariges midlertidige administration er afsluttet, og Francesca Corneli har solgt sine aktier.
- 105 Selv om virkningerne af de omtvistede afgørelser og Banca Cariges midlertidige administration følgelig ophørte under sagen for Retten, er Francesca Cornelis søgsmålsinteresse i prøvelse af disse afgørelser imidlertid ikke ophørt.
- 106 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal henholdsvis ECB's og Kommissionens første appelanbringende forkastes som ugrundede.

Om Kommissionens andet appelanbringende

Parternes argumenter

- 107 Med det andet appelanbringende har Kommissionen, støttet af ECB og Den Italienske Republik, gjort gældende, at det var første gang i replikken for Retten, at Francesca Corneli gjorde gældende, at ECB i henhold til den konsoliderede banklovs artikel 70 ikke kunne træffe bestemmelse om at placere et pengeinstitut under midlertidig administration i tilfælde af en væsentlig forværring af dets situation. Francesca Corneli gjorde nemlig i punkt 67 i stævningen i første instans det helt modsatte gældende, idet hun fortolkede den konsoliderede banklovs artikel 70 på samme måde som ECB.

- 108 Ifølge Kommissionen krævede den korrekte fortolkning af den konsoliderede banklovs artikel 70 ikke, at man fik kendskab til hele teksten til afgørelsen om placering under midlertidig administration, som Francesca Corneli først fik adgang til efter anlæggelsen af søgsmålet. Kommissionen er derfor af den opfattelse, at Francesca Corneli for første gang i replikken for Retten fremsatte et nyt anbringende, som ikke var støttet på retlige eller faktiske omstændigheder, som var kommet frem under retsforhandlingerne. Ved ikke at afvise dette nye anbringende tilsidesatte Retten procesreglementets artikel 84, stk. 1.
- 109 Francesca Corneli har gjort gældende, at dette anbringende skal forkastes.

Domstolens bemærkninger

- 110 Det følger af artikel 84, stk. 1 og 2, i Rettens procesreglement, at anbringender, der fremsættes for første gang i replikken, og som ikke støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne, ikke kan antages til realitetsbehandling. Et anbringende eller et argument, der udgør en uddybning af et anbringende, som tidligere er fremsat i stævningen, kan imidlertid ikke afvises på grund af, at det er fremsat for sent (jf. i denne retning dom af 5.3.2024, Kočner mod Europol, C-755/21 P, EU:C:2024:202, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).
- 111 I det foreliggende tilfælde, og uden at dette er blevet bestridt af Kommissionen under appelsagen, fremgår det af stævningen i første instans, at Francesca Corneli til støtte for sit søgsmål bl.a. påberåbte sig et anbringende om ECB's tilsidesættelse af den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1.
- 112 Som Kommissionen har gjort gældende, var det ganske vist for første gang i replikken i første instans, at Francesca Corneli gjorde gældende, at denne sidstnævnte bestemmelse ikke tillod, at en bank blev sat under midlertidig administration i tilfælde af en væsentlig forværring af dens situation.
- 113 Det kan imidlertid ikke foreholdes Francesca Corneli i replikken at have fremsat et nyt anbringende, for så vidt som det nævnte argument udgjorde en uddybning som omhandlet i den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 110, af anbringendet om tilsidesættelse af den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, som hun havde fremført i stævningen. Selv om sagsøgeren i stævningen bl.a. gjorde gældende, at der ikke var påvist nogen særlig betydelig forværring af Banca Cariges situation, præciserede hun således i replikken, at denne bestemmelse ikke gjorde det muligt at placere en bank under midlertidig administration i en sådan situation. Francesca Corneli har herved blot suppleret sin argumentation med henblik på at godtgøre, at ECB, således som hun allerede havde gjort gældende i denne stævning, havde vedtaget afgørelsen om placering under midlertidig administration i strid med den nævnte bestemmelse.
- 114 Søgsmålet om, hvorvidt Francesca Corneli var i stand til at fremføre dette argument eller ej uden at have adgang til den fulde ordlyd af afgørelsen om placering under midlertidig administration, eftersom hun først fik dette dokument efter indgivelsen af stævningen, er derfor uden betydning.
- 115 Det følger heraf, at Retten ikke kan foreholdes at have tilsidesat procesreglementets artikel 84, stk. 1, ved af egen drift at undlade at afvise Francescas argument, der er nævnt i nærværende doms præmis 112, med den begrundelse, at det er fremsat for sent. Følgelig skal Kommissionens andet appelanbringende forkastes som ugrundet.

Om ECB's andet appelanbringende og Kommissionens tredje og fjerde appelanbringende

Parternes argumenter

- 116 ECB har med sit andet appelanbringende og Kommissionen med sit tredje appelanbringende gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl ved at fastslå, at ECB havde tilsidesat den konsoliderede banklovs artikel 70 ved at vedtage de omtvistede afgørelser.
- 117 Kommissionen har i første række gjort gældende, at sætningsleddet »ved overtrædelser eller uregelmæssigheder som omhandlet i [den konsoliderede banklovs] artikel 69q, stk. 1, litra b)«, der er at finde i denne lovs artikel 70, stk. 1, skal læses således, at det ikke alene omfatter »alvorlige overtrædelser af love eller administrative bestemmelser« samt »alvorlige uregelmæssigheder i administrationen«, men også hvor »forværringen af bankens eller bankkoncernens situation er særlig betydelig«, der ligeledes er omhandlet i den konsoliderede banklovs artikel 69q, stk. 1, litra b).
- 118 I anden række har ECB og Kommissionen gjort gældende, at en kontekstuel og systematisk fortolkning af de omhandlede bestemmelser ligeledes taler for, at henvisningen til den konsoliderede banklovs artikel 69, stk. 1, litra b), i denne lovs artikel 70, stk. 1, også omfatter tilfælde af en særlig betydelig forværring af den pågældende banks situation. Der er nemlig en logisk følge mellem »afskedigelse« som omhandlet i den første af disse bestemmelser og »opløsning« som omhandlet i den anden af disse bestemmelser af en banks administrations- eller kontrolorganer. Det ville derfor være urimeligt at antage, at den italienske lovgiver i tilfælde af en særlig betydelig forværring af en banks situation alene havde til hensigt at tillade den første foranstaltning og ikke den anden.
- 119 I tredje række er ECB og Kommissionen af den opfattelse, at den fortolkning af den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, som de har argumenteret for, bekræftes af denne bestemmelses tilblivelse og af forarbejderne hertil. Denne fortolkning er desuden i overensstemmelse med det formål, der forfølges af den italienske lovgiver, og med nødvendigheden af at overholde Den Italienske Republiks forfatning. Den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, er således resultatet af en ændring, der blev indført ved et lovdekret af 16. november 2015, som blev vedtaget af den italienske regering på grundlag af en delegation af beføjelser fra det italienske parlament med henblik på at sikre gennemførelsen af EU-direktiver. Det fremgår af fast retspraksis fra Corte costituzionale (forfatningsdomstol, Italien), at denne regering ved udøvelsen af denne delegation af beføjelser er forpligtet til nøje at overholde hele EU-retten. ECB og Kommissionen har i øvrigt fremhævet, at den fortolkning af den konsoliderede banklovs artikel 70, som de har argumenteret for, også bekræftes af de italienske retsinstitutters praksis.
- 120 Med det fjerde appelanbringende har Kommissionen gjort gældende, at Retten tilsidesatte EU-retten og nærmere bestemt artikel 288, stk. 3, TEUF ved i den appellerede doms præmis 105-107 at udelukke enhver mulighed for at fortolke den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, i overensstemmelse med artikel 29 i direktiv 2014/59. Ifølge Kommissionen er henvisningen i den appellerede doms præmis 105 til en fortolkning contra legem af national ret »semantisk tvivlsom«, idet udtrykket »contra legem« ikke finder anvendelse, når der er tale om at fortolke rækkevidden af en henvisning i en bestemmelse til en anden bestemmelse, som det er tilfældet med den konsoliderede banklovs artikel 70, der henviser til denne lovs artikel 69q, stk. 1, litra b).

- 121 Kommissionen har gjort gældende, at der ved vurderingen af, om fortolkningen af en bestemmelse i national ret er contra legem, ikke blot skal tages hensyn til ordlydsfortolkningen af den pågældende bestemmelse, men også til de øvrige fortolkningskriterier samt til national ret i sin helhed. Ifølge Kommissionen er der ingen tvivl om, at den konsoliderede banklovs artikel 70 på grundlag af de fortolkningsregler, der er anerkendt i italiensk ret, kan fortolkes i overensstemmelse med direktiv 2014/59.
- 122 Den Italienske Republik støtter ECB's og Kommissionens fortolkning af de relevante bestemmelser i italiensk ret. Ifølge Den Italienske Republik udgør begrebet »alvorlige økonomiske tab« som omhandlet i den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, en af formerne for en »særlig betydelig forværring af en banks situation« som omhandlet i denne lovs artikel 69q, stk. 1, således at ECB i de omtvistede afgørelser var berettiget til at henvise til det andet, mere generelle, begreb frem for det første.
- 123 Francesca Corneli har gjort gældende, at de foreliggende anbringender skal afvises, eftersom ECB og Kommissionen har foreholdt Retten, at den ikke anvendte EU-retten, men italiensk ret fejlagtigt. Under appelsagen er Domstolens prøvelse af Rettens fortolkning af national ret imidlertid begrænset til en efterprøvelse af, at Retten ikke har gengivet national ret urigtigt, hvilket ikke er blevet gjort gældende i de foreliggende sager.
- 124 Hvad angår realiteten har Francesca Corneli bestridt ECB's og Kommissionens fortolkning af den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1. Francesca Corneli er af den opfattelse, at der i overensstemmelse med fortolkningsreglerne i italiensk ret skal gives prioritet til en ordlydsfortolkning af denne bestemmelse. Hun har tilføjet, at den fortolkning, som ECB og Kommissionen har argumenteret for, ikke bekræftes af italiensk retspraksis.
- 125 Francesca Corneli er desuden af den opfattelse, at direktiv 2014/59 er blevet korrekt gennemført i italiensk ret. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet indfører dette direktiv en graduering af de foranstaltninger, der træffes af den kompetente myndighed i forbindelse med ledelsen af en bank, og som foreskriver afskedigelse af den daglige ledelse eller ledelsesorganet i et pengeinstitut i mindre alvorlige situationer end dem, hvor udpegelsen af en eller flere midlertidige administratorer er begrundet. ECB's og Kommissionens argumentation er i strid med den klare ordlyd af det nævnte direktivs artikel 29, stk. 1, som indfører en sondring mellem de situationer, der begrunder afskedigelse af den daglige ledelse eller ledelsesorganet i et pengeinstitut, og de situationer, der begrunder udpegelsen af en eller flere midlertidige administratorer.
- 126 Francesca Corneli har tilføjet, at direktiv 2014/59 kun indebærer en minimumsharmonisering, og har anført, at Kommissionen, som var blevet underrettet om de bestemmelser i italiensk ret, der gennemfører dette direktiv, ikke har indledt en traktatbrudsprocedure mod Den Italienske Republik, hvilket ville have været tilfældet, hvis denne gennemførelse ikke var blevet gennemført korrekt. Selv hvis dette havde været tilfældet, er Francesca Corneli af den opfattelse, at denne omstændighed ikke kan begrunde en fortolkning af den konsoliderede banklovs artikel 70, der er i strid med dens ordlyd.

Domstolens bemærkninger

- 127 ECB har med det andet appelanbringende og Kommissionen med det tredje og det fjerde appelanbringende i det væsentlige gjort gældende, at Retten i den appellerede doms præmis 107 og 108 fejlagtigt fastslog, at ECB med henblik på i det foreliggende tilfælde at anvende den

konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, foretog en fortolkning contra legem af denne nationale bestemmelse og dermed tilsidesatte den i EU-retten fastsatte grænse for forpligtelsen til at fortolke den nævnte bestemmelse i overensstemmelse med artikel 29, stk. 1, i direktiv 2014/59.

- 128 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt disse anbringender kan antages til realitetsbehandling, skal det bemærkes, at Domstolens kompetence til at træffe afgørelse i en appel til prøvelse af en afgørelse truffet af Retten er fastlagt i artikel 256, stk. 1, andet afsnit, TEUF. Af bestemmelsen fremgår, at appellen skal begrænses til retsspørgsmål og »på betingelser, der fastsættes i statutten«. Af en udtømmende opregning af anbringender, som kan påberåbes inden for denne ramme, angiver artikel 58 i statutten for Domstolen, at en appel kan støttes på, at Retten har overtrådt EU-retten (dom af 5.7.2011, Edwin mod KHIM, C-263/09 P, EU:C:2011:452, præmis 46).
- 129 Det med de nævnte anbringender rejste spørgsmål om, hvorvidt Retten tilsidesatte EU-retten ved at fastslå, at ECB havde overskredet grænserne for sin forpligtelse i henhold til EU-retten til at foretage en overensstemmende fortolkning af national ret, svarer imidlertid til at anmode Domstolen om en vurdering af, om Retten har tilsidesat EU-retten. Der er derfor tale om et retsspørgsmål, der som sådant er undergivet Domstolens prøvelse i forbindelse med en appel.
- 130 I modsætning til hvad Francesca Corneli har gjort gældende, kan disse samme anbringender følgelig antages til realitetsbehandling.
- 131 Hvad angår realiteten fremgår det af den appellerede doms præmis 2, at Banca Carige var underlagt ECB's direkte tilsyn. Ved vedtagelsen af de omtvistede afgørelser, støttede ECB sig, således som det bekræftes i den appellerede doms præmis 111, på artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1024/2013.
- 132 I henhold til denne forordnings artikel 4, stk. 3, første punktum, anvender ECB med henblik på at udføre de opgaver, som ECB overdrages ved denne forordning, herunder tilsyn med visse kreditinstitutter, al relevant EU-ret og, såfremt denne EU-ret består af direktiver, den nationale lovgivning til gennemførelse af disse direktiver. Det følger af andet punktum i denne artikel 4, stk. 3, at hvis den relevante EU-ret består af forordninger, og hvis disse forordninger i øjeblikket udtrykkeligt giver medlemsstaterne valgmuligheder, anvender ECB også den nationale lovgivning om udøvelse af disse valgmuligheder.
- 133 Det fremgår således af en samlet læsning af artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1024/2013, at ECB's anvendelse af national ret har til formål at respektere de valg, som den nationale lovgiver har truffet inden for de rammer, der er fastsat ved de relevante EU-retlige bestemmelser, uanset om disse er indeholdt i forordninger eller direktiver.
- 134 Det bemærkes i denne henseende, at de administrative og judicielle myndigheder i en medlemsstat, der inden for rammerne af deres respektive kompetencer skal anvende EU-rettens bestemmelser, ved anvendelsen af national ret på situationen for en bank, der ikke er underlagt ECB's direkte tilsyn, er forpligtede til – i henhold til fast retspraksis – at sikre den fulde virkning af disse bestemmelser (jf. i denne retning dom af 13.10.2022, HUMDA, C-397/21, EU:C:2022:790, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).
- 135 Når den gældende EU-ret består af direktiver, indebærer princippet om overensstemmende fortolkning, således som Retten anførte i den appellerede doms præmis 103, navnlig en forpligtelse til i videst muligt omfang at fortolke national ret i lyset af direktivers ordlyd og formål

for at fremkalde det med direktiverne tilsigtede resultat (jf. i denne retning dom af 26.2.2019, T Danmark og Y Danmark, C-116/16 og C-117/16, EU:C:2019:135, præmis 87 og den deri nævnte retspraksis).

- 136 ECB er ligeledes forpligtet til, når den i overensstemmelse med artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1024/2013 anvender den nationale lovgivning, der gennemfører et direktiv, på en bank, der i lighed med Banca Carige er underlagt dens direkte tilsyn, at foretage en fortolkning af de bestemmelser i denne lovgivning, som den støtter sig på, og som er i overensstemmelse med dette direktiv.
- 137 Som Retten selv har fremhævet i den appellerede doms præmis 103, har den, når den som i det foreliggende tilfælde skal anvende national lovgivning, den samme forpligtelse til at anlægge en overensstemmende fortolkning af national lovgivning under hensyntagen til det direktiv, som denne skal gennemføre.
- 138 Som Retten også anførte i den appellerede doms præmis 105, begrænses retsinstansers forpligtelse til at tage hensyn til indholdet af et direktiv, når de fortolker og anvender de relevante nationale retsregler, af generelle retsprincipper, især retssikkerhedsprincippet og princippet om ikketilbagevirkende kraft, og kan ikke tjene som grundlag for en fortolkning contra legem af national ret (jf. dom af 16.6.2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, præmis 44 og 47, og af 21.12.2023, BMW Bank m.fl., C-38/21, C-47/21 og C-232/21, EU:C:2023:1014, præmis 222 og den deri nævnte retspraksis).
- 139 Det er i lyset af de betragtninger, der er anført i nærværende doms præmis 132-138, samt nødvendigheden af at respektere EU-rettens forrang og kravet om en ensartet anvendelse heraf i forbindelse med ECB's udøvelse af de kompetencer, som denne er tillagt ved forordning nr. 1024/2013, at begrebet »fortolkning contra legem« skal forstås.
- 140 Det må endvidere antages, at når nationale bestemmelser særligt er blevet vedtaget med henblik på at gennemføre et direktiv, har den pågældende medlemsstat haft til hensigt fuldt ud at opfylde de forpligtelser, der følger af dette direktiv (jf. i denne retning dom af 5.10.2004, Pfeiffer m.fl., C-397/01 – C-403/01, EU:C:2004:584, præmis 112 og den deri nævnte retspraksis).
- 141 Det forbud, der følger af den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 138, mod en fortolkning contra legem af national ret, omfatter følgelig kun det tilfælde, hvor national lovgivning ikke kan anvendes således, at den fører til et resultat, der er foreneligt med det resultat, der tilsigtes med den pågældende EU-retlige bestemmelse (jf. i denne retning dom af 24.6.2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, præmis 76 og den deri nævnte retspraksis).
- 142 I det foreliggende tilfælde fremgår det af den appellerede doms præmis 107 og 108, at Retten i det væsentlige fandt, at ECB havde tilsidesat den i EU-retten fastsatte grænse for en fortolkning af den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, i overensstemmelse med artikel 29, stk. 1, i direktiv 2014/59, idet den foretog en fortolkning contra legem af den pågældende nationale bestemmelse.
- 143 Det tilkommer derfor Domstolen at undersøge, om Retten med disse grunde tilsidesatte EU-retten, således som ECB har gjort gældende med sit andet appelanbringende og Kommissionen med sit tredje og fjerde appelanbringende.

- 144 I denne henseende bemærkes, at artikel 28 i direktiv 2014/59 fastsætter en forpligtelse for medlemsstaterne til at sikre, at de kompetente myndigheder kan kræve, at pengeinstituttets daglige ledelse eller ledelsesorgan fjernes i sin helhed, eller for så vidt angår enkeltpersoner, bl.a. hvis »der er sket en betydelig forværring« af dette instituts finansielle situation.
- 145 Dette direktivs artikel 29, stk. 1, bestemmer for sit vedkommende, at hvis udskiftning af den daglige ledelse eller ledelsesorganet som omhandlet i dets artikel 28 af den kompetente myndighed anses for at være utilstrækkeligt til at rette op på en sådan situation, sikrer medlemsstaterne, at denne myndighed kan udpege en eller flere midlertidige administratorer til instituttet.
- 146 Det fremgår således af en samlet læsning af disse to bestemmelser, at medlemsstaterne skal sikre, at den kompetente myndighed, når der er sket en betydelig forværring af et pengeinstituts finansielle situation, bl.a. ud fra hvad der er rimeligt efter omstændighederne, enten kan begrænse sig til at kræve, at den daglige ledelse eller ledelsesorganet fjernes i sin helhed, eller for så vidt angår enkeltpersoner, eller udpege en eller flere midlertidige administratorer.
- 147 Det følger af artikel 9, stk. 1, første og andet afsnit, og artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 1024/2013, at ECB udelukkende med det formål at udføre de opgaver, som overdrages til ECB ved bl.a. forordningens artikel 4, stk. 1 og 2, betragtes som »den kompetente myndighed«, der har alle de beføjelser, som sådanne myndigheder har i medfør af den relevante EU-ret, og at den skal udøve disse beføjelser i overensstemmelse med de retsakter, der er omhandlet i forordningens artikel 4, stk. 3, første afsnit.
- 148 Hvad i denne henseende angår Francesca Cornelis argument, der i det væsentlige vedrører nødvendigheden af under overholdelse af proportionalitetsprincippet at fastsætte en »graduering« af de foranstaltninger, der træffes af den kompetente myndighed i forbindelse med ledelsen af et pengeinstitut, skal det fastslås, at den ordning med foranstaltninger til indgriben, der er fastsat i artikel 27-29 i direktiv 2014/59, overholder dette princip.
- 149 Hvad nærmere bestemt angår den foranstaltning om midlertidig administration, der er fastsat i dette direktivs artikel 29, stk. 1, fremgår det af denne bestemmelse, at denne foranstaltning først kan vedtages, efter at den mindre indgribende foranstaltning, der er fastsat i det nævnte direktivs artikel 28, dvs. udskiftningen af det pågældende pengeinstituts daglige ledelse eller ledelsesorgan er blevet anset for at være utilstrækkelig, henset til sidstnævntes situation.
- 150 Det fremgår af nærværende doms præmis 144-149, at den nationale lovgiver ved gennemførelsen af direktiv 2014/59 i sin nationale retsorden skal give den kompetente myndighed mulighed for at oprette en midlertidig administration af et pengeinstitut, bl.a. i tilfælde af en betydelig forværring af dette instituts situation.
- 151 I overensstemmelse med princippet om overensstemmende fortolkning og den praksis fra Domstolen, der er nævnt i nærværende doms præmis 134 og 135, skal de relevante bestemmelser i national ret følges i videst muligt omfang fortolkes således, at dette opnås.
- 152 I det foreliggende tilfælde, og som det fremgår af den appellerede doms præmis 92-95, fastsætter den konsoliderede banklovs artikel 69q, stk. 1, litra b), vedrørende »afskedigelse«, dvs. fjernelse af en banks administrations- eller kontrolorganer, på den ene side, og denne lovs artikel 70, stk. 1, om midlertidig administration af en bank, på den anden side, ganske vist betingelser for anvendelse, der til dels er formuleret forskelligt.

- 153 Selv om den særligt betydelige forværring af en banks situation er blandt de alternative betingelser for fjernelse af en banks administrations- eller kontrolorganer, der er fastsat i den konsoliderede banklovs artikel 69q, stk. 1, litra b), er den med denne ordlyd navnlig ikke blandt betingelserne for anvendelse af denne lovs artikel 70, stk. 1, om midlertidig administration af en bank.
- 154 I modsætning til hvad Retten fastslog i den appellerede doms præmis 107 og 108, kan det imidlertid ikke alene af denne omstændighed udledes, at en fortolkning af den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, der er i overensstemmelse med artikel 29 i direktiv 2014/59, således at denne bestemmelse finder anvendelse i tilfælde af en betydelig forværring af en banks situation, er contra legem som omhandlet i den praksis fra Domstolen, der er nævnt i nærværende doms præmis 138 og 141.
- 155 En sådan fortolkning er således ikke i strid med den nævnte bestemmelse, eftersom der, således som Retten selv fastslog i den appellerede doms præmis 93, blandt de alternative betingelser, der kan begrunde anvendelsen af samme bestemmelse, er betingelsen om, at »der forventes« »alvorlige økonomiske tab« for en bank.
- 156 Begrebet »betydelig forværring« af en banks situation, der er relevant inden for rammerne af artikel 29 i direktiv 2014/59, og begrebet »alvorlige økonomiske tab« i den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, udgør retlige begreber, der er generelt formuleret med stort set samme ordlyd.
- 157 En forværring af en banks situation indebærer således nødvendigvis, at der i nær fremtid kan opstå formuetab for banken, som, hvis forringelsen er »betydelig«, kan kvalificeres som »alvorlig«. Omvendt kan det forhold, at en bank forventes at lide alvorlige økonomiske tab, kun betyde, at denne banks situation forværres på en måde, der kan kvalificeres som »betydelig«.
- 158 Det følger heraf, at Retten begik en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 107 og 108 i det væsentlige at fastslå, at den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, i italiensk ret ikke kan tjene som grundlag for vedtagelsen af en foranstaltning om placering under midlertidig administration af en bank, der står over for en betydelig forværring af dens situation, uden at forbuddet mod en fortolkning contra legem af national ret som omhandlet i den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 138 og 141, tilsidesættes.
- 159 Uden at det er nødvendigt at tage stilling til de øvrige anbringender, som ECB har fremsat til støtte for sit andet appelanbringende, eller de anbringender, som Kommissionen har fremsat til støtte for sit tredje og fjerde appelanbringende, eller sidstnævntes femte appelanbringende, skal appellerne følgelig tages til følge, og den appellerede dom skal ophæves.

Om søgsmålet for Retten

- 160 I overensstemmelse med artikel 61, stk. 1, i statuttens for Den Europæiske Unions Domstol kan Domstolen, når den ophæver den af Retten truffede afgørelse, enten selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse, eller hjemvise sagen til Retten til afgørelse.
- 161 I det foreliggende tilfælde er sagen moden til påkendelse for så vidt angår dels den formalitetsindsigelse vedrørende søgsmålet i første instans, som ECB, støttet af Kommissionen, har fremsat, dels det fjerde anbringende i dette søgsmål, for så vidt som det vedrører en retlig fejl ved fastlæggelsen af det retsgrundlag, der blev anvendt ved vedtagelsen af de omtvistede afgørelser.

- 162 Hvad i første række angår ECB's formalitetsindsigelse i sagen i første instans om, at Francesca Corneli ikke er umiddelbart og individuelt berørt af de omtvistede afgørelser og ikke har den fornødne interesse i at opnå annullation af disse afgørelser, skal det af de samme grunde som dem, Retten har anført i den appellerede doms præmis 33-83, og af de grunde, der er anført i nærværende doms præmis 62-105, hvorved Domstolen har forkastet henholdsvis ECB's og Kommissionens første appelanbringender som ugrundede, fastslås, at den berørte faktisk er umiddelbart og individuelt berørt som omhandlet i artikel 263, stk. 4, TEUF af de omtvistede afgørelser, og at vedkommende har søgsmålsinteresse i forhold til disse afgørelser. Formalitetsindsigelsen kan derfor ikke tages til følge.
- 163 I anden række har Francesca Corneli med sit fjerde anbringende bl.a. gjort gældende, at ECB begik en retlig fejl ved at basere de omtvistede afgørelser på den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, selv om denne bestemmelse ikke vedrører den situation, der er påberåbt som begrundelse for, at Banca Carige blev sat under midlertidig administration, nemlig en »betydelig forværring« af denne banks situation.
- 164 Det fremgår i denne henseende af nærværende doms præmis 144-158, at den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, skal fortolkes i overensstemmelse med artikel 29, stk. 1, i direktiv 2014/59.
- 165 For det første er en »betydelig forværring« af en banks situation ganske vist ikke i denne forstand en af de alternative betingelser, der er nævnt i den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, og som kan begrunde gennemførelsen af denne bestemmelse.
- 166 Ikke desto mindre og således som anført i nærværende doms præmis 157 og 158 ligger begrebet »betydelig forværring« af en banks situation tæt på betingelsen for anvendelse af den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, som kræver, at »alvorlige økonomiske tab« kan forventes.
- 167 For det andet skal det tages i betragtning, at den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, indgår i en række bestemmelser, der har til formål at muliggøre genopretning af nødlidende banker.
- 168 Det er i øvrigt ubestridt, at den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, er resultatet af en ændring af den italienske lovgivning i medfør af et lovdekret, der er vedtaget med det udtrykkelige formål at gennemføre direktiv 2014/59 i italiensk ret.
- 169 Under disse omstændigheder må det fastslås, at den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, skal fortolkes således, at betingelsen om, at det forventes, at den pågældende bank vil lide alvorlige økonomiske tab, er opfyldt i tilfælde af en betydelig forværring af bankens situation og følgelig begrunder, at denne bank placeres under midlertidig administration.
- 170 Det følger heraf, at ECB ikke begik en retlig fejl, da den ved vedtagelsen af de omtvistede afgørelser støttede sig på den konsoliderede banklovs artikel 70, stk. 1, og at det fjerde anbringende i søgsmålet i første instans, for så vidt som det vedrører en retlig fejl ved fastlæggelsen af det retsgrundlag, der blev anvendt ved vedtagelsen af de omtvistede afgørelser, følgelig skal forkastes som ugrundet.
- 171 I øvrigt er sagen ikke moden til påkendelse, idet de øvrige anbringender og argumenter, som Francesca Corneli har påberåbt sig til støtte for sit søgsmål, ikke er blevet behandlet af Retten.
- 172 Følgelig skal sagen hjemvises til Retten, for at denne kan tage stilling til disse anbringender.

Sagsomkostninger

- 173 Da sagen hjemvises til Retten, skal afgørelsen om omkostningerne i nærværende appelsager udsættes.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Store Afdeling):

- 1) Den Europæiske Unions Rets dom af 12. oktober 2022, Corneli mod ECB (T-502/19, EU:T:2022:627), ophæves.**
- 2) Søgsmålet anlagt af Francesca Corneli med påstand om annullation af afgørelse ECB-SSM-2019-ITCAR-11 af 1. januar 2019 fra Den Europæiske Centralbank (ECB) om placering af Banca Carige SpA under midlertidig administration og af afgørelse ECB-SSM-2019-ITCAR-13 af 29. marts 2019 fra ECB om forlængelse indtil den 30. september 2019 af varigheden af placeringen under midlertidig administration kan antages til realitetsbehandling.**
- 3) Det fjerde søgsmålsanbringende i første instans, for så vidt som det vedrører en retlig fejl ved fastlæggelsen af det retsgrundlag, der blev anvendt ved vedtagelsen af de omtvistede afgørelser, forkastes. Sagen hjemvises til Den Europæiske Unions Ret, med henblik på at denne træffer afgørelse om de øvrige anbringender og argumenter fremsat til støtte for søgsmålet.**
- 4) Afgørelsen om sagsomkostningerne udsættes.**

Underskrifter